1. AMAÇ : Hastane enfeksiyonlarını önlemek amacıyla santral venöz kateter takılması, çıkarılması ve bakımı konusunda yöntem belirlemektir.

2. KAPSAM : Tanı, tedavi ve bakım uygulamaları yapan tüm birimleri ve bu birimlerde çalışan doktor, hemşire ve sağlık memurlarını kapsar.

3. KISALTMALAR : SVK - Santral venöz katater

PVK – Periferik venöz kateter

4. TANIMLAR :

5. SORUMLULAR :

Enfeksiyon Kontrol Komitesi ,Hastanede çalışan tüm doktor, hemşire, sağlık memurları sorumludur.

6. FAALİYET AKIŞI :

> Ancak endikasyon durumunda **eğitimli bir ekip tarafından** takılmalıdır.

> SVK'in rutin olarak değiştirilmesi önerilmez.

> Endikasyon ortadan kalkar kalkmaz kateter çıkarılmalıdır.

> Kateter ile ilgili her türlü işlemden önce ve sonra antiseptik içeren sıvı sabun ve su yada alkol bazlı el antiseptiği ile eller yıkanır.

> SVK(Periferik yolla takılan kateterlerde dahil) takarken yada klavuz kateter üzerinden değiştirirken bone, maske steril önlük, steril eldiven ve büyük steril örtüden oluşan maksimum bariyer önlemler uygulanmalıdır. > Hemodializ kateteri acil durumlar dışında kan alma yada başka bir işlem için kullalılmamalıdır. > En az sayıda portlu yada lümeni olan kateter kullanılmalıdır.

> Paranteral beslenme gerektiren hastalarda çok lümenli kateterler gerekli olmadıkça kullanılmamalıdır.

y Kateter yeri seçiminde enfeksiyon yönünden komplikasyon riski dikkate alınmalıdır.

> Acil şartlarda takılan kateterlerde aseptik kurallarda uyum konusunda şüphe olduğunda en kısa sürede değşitirilmeli, 48 saat içinde mutlaka değiştirilmiş olmalıdır.

> Kalıcı kateter takıldığında kateter giriş yeri iyleşene kadar kalıcı kateter üzerindeki pansuman 1 haftadan daha kısa sürede değiştirilmesi gerekli değildir.

> Umblikal venöz kateter takılırken povidon iyot kullanılabilir.

> Umblikal arteriyal kateter 5 günden uzun, umblikal venöz kateter 14 günden uzun tutulmamalıdır.

El Hijyeni

> Kateter takılmadan önce mutlaka el hijyeni sağlanmalıdır (bkz; hastanemiz "el hijyeni talimatı").

Kateter Takılması:

> SVK takılırken veya kılavuz tel üzerinden değiştirilirken, bone, maske, steril önlük, steril eldiven ve steril büyük örtüden oluşan maksimum bariyer önlemleri alınır ve aseptik teknik ile uygulanır.

b) Katater giriş bölgesine antibiyotikli pomat uygulanması önerilmez.

> Damar içi kateter takılırken cilt temizliği için %2'lik sıvı klorheksidin tercih edilir. ancak Klorkesidin alerjisi olanlarda veya temin edilemediği durumda %101uk povidon iyot kullanılır.

> Povidon iyot kullanılmışsa 3 dk. kuruması beklenir.

> Katateri takan kişi takılma ve pansuman değişimi tarihini mutlaka kayıt eder.

Kateter Giriş Bölgesi Bakımı:

> Çok lümenli katater kullanılıyor ise lümenlerden biri sadece paranteral beslenme için kullanılır. > Katater giriş yeri örtüsü olarak steril gazlı bez veya steril, şeffaf ,yarı geçirgen örtü kullanılır. > Katater giriş yeri düzenli olarak kontrol edilir.

> Katater pansuman değişimi yapılırken;cilt temizliği için %2'lik sıvı klorheksidin tercih edilir. PVK pansumanının değişimi, kateter değişimi sırasında yapılır.

> Kısa süreli SVK larda katater pansumanı için gazlı bez kullanılmış ise 2 günde bir, yarı geçirgen şeffaf örtü kullanılmış ise pansuman 7 günde bir yapılır.

> Katater pansumanları nemlendiğinde, gevşediğinde veya gözle görünür kirlenme olduğu taktirde hemen değiştirilir.

> Fungal infeksiyonları ve antimikrobiyal direnci arttırdıkları için hemodiyaliz katateri dışında ,katater giriş yerine antibiyotik içeren krem uygulanmaz.

> Katater su ile temas ettirilmez, katater yeri su geçirmez bir örtü ile kapatıldıktan sonra duş almasına izin verilebilir.

Kateterlerin Değiştirilmesi:

> Enfeksiyon sıklığını azaltmak için SVK, PVK, hemodiyaliz kateteri veya pulmoner arter kateteri rutin olarak değiştirilmez.

> Erişkinlerde PVK'lar 72-96 saate bir değiştirilir, çocuk hastalarda gerek olmadıkça değiştirilmez. > Aseptik teknikle takılmadığından şüphelenilen durumlarda kateter en kısa sürede değiştilir. > Katater yerinde pürülan materyal görülen her tür kısa süreli SVK değiştirilir.

> Hemodinamik yönden stabil olmayan kateter hemen değiştirilir.

> Bakteriyemi şüphesi düşünülen kateter değiştirme işlemi kılavuz tel üzerinden yapılmaz.

İnfüzyon Setleri;

> Katatere bağlı infeksiyon kanıtlanmadığı veya bu yönde şüphe olmadığı sürece katater 72 saaten önce değiştirilmez.

> Kan ve kan ürünleri verildiği takdirde setler hemen sonrasında değiştirilir.

> Lipit solüsyonlarının verildiği setler uygulama yapılmasından 24 saat içinde değiştirilir. > Propofol infüzyonu için kullanılan setler 6-12 saatte bir değiştirilir.

Parenteral Sıvılar:

> Lipit içeren solüsyonların infüzyonu 24 saat içinde tamamlanır.

> Lipit emülsiyonunun infüzyonu 12 saat içinde tamamlanır.

> Kan ve kan ürünlerinin tranfüzyonu 4 saat içinde tamamlanır.

İntravenöz Karışımların Hazırlanması:

> Bütün parenteral solüsyonlar aseptik teknik ile hazırlanır.

> Son kullanım tarihi geçmiş, bulanık, içinde partikül bulunan, kabında çatlak olan hiçbir parenteral solüsyon kullanılmaz.

> Multidoz kullanılacak ise üretici firmanın talimatı doğrultusunda buzdolabında saklanır. > Kullanım öncesinde flakonların giriş diyaframı %70 alkol ile silinir.

> Giriş diyaframına steril iğne ile girilir ve dokunularak kontamine edilmez.

> Sterilitesi bozulan flakon atılır.

DÖKÜMANLAR:

Damar İçi Kateter İnfeksiyonlarının Önlenmesi Kılavuzu Bilimsel Tıp Yayınevi Yıl: 2005 Cilt: 9 Ek:1